

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12P/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120207268
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7120207268.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o mal. O., trvale bytom G.e, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka Y., trvale bytom G. t. č. Ovrúčská 4, Košice a otec K. v konaní o návrhu Drahomíry Knospovej, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: Bencúrova XX, XXX XX Košice na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveruje maloleté dieťa: O. do starostlivosti starej matky maloletého O., od právoplatnosti tohto uznesenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej t. j. konania vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12P/7/2020 o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti.

II. Stará matka maloletého O. je povinná počas trvania tohto neodkladného opatrenia vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého O. v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, najmä je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. V podstatných veciach je potrebný súhlas súdu.

III. Matka maloletého dieťaťa Y. je povinná prispievať na výživu mal. DM. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca od 01.08.2020 na účet Úradu práce, sociálnych vecí Košice.

IV. Otec maloletého dieťaťa K. je povinný prispievať na výživu mal. O. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca od 01.08.2020 na účet Úradu práce, sociálnych vecí Košice.

V. Týmto sa po dobu trvania tohto neodkladného opatrenia mení dočasne, kým nebude vo veci rozhodnuté vo veci samej, rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/210/2016 zo dňa 07.04.2017 v časti o zverení maloletého O. do osobnej starostlivosti matky.

VI. Týmto sa po dobu trvania tohto neodkladného opatrenia mení dočasne, kým nebude vo veci rozhodnuté vo veci samej, rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/210/2016 zo dňa 07.04.2017 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, stará matka maloletého O. (ďalej len navrhovateľka), podala dňa 23.06.2020 na tunajší súd návrh, ktorým žiadala, aby jej bol maloletý O. (ďalej len maloletý) zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Následne dňa 17.07.2020 navrhovateľka podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala o dočasné zverenie svojho vnuka, maloletého, do náhradnej osobnej starostlivosti, prílohou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bol rodný list maloletého.

2. Navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že od narodenia vnuka sa po výchovnej ako aj finančnej stránke stará ona. Maloletý býval od narodenia spolu so svojou matkou Y. (ďalej len matka) u navrhovateľky v byte. Navrhovateľka hneď po narodení vnuka zabezpečila výbavu pre novorodenca a neskôr aj súkromné jasle, ktoré aj sama hradila. Z dôvodu, že matka začiatkom roka 2019 opustila spoločnú domácnosť a viac než dva mesiace sa nestarala o svojho syna, podala navrhovateľka návrh na zverenie svojho vnuka do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorý bol v novembri 2019 vzatý späť, keďže sa matka maloletého snažila o maloletého starať. Postupom času sa prejavili problémy matky maloletého s alkoholom, čo viedlo ku konfliktom s navrhovateľkou a od 23.02.2020 sa matka maloletého nezdržiava v spoločnej domácnosti, nestará sa o maloletého s odôvodnením, že je chorá. Navrhovateľka uviedla, že matka maloletého má problémy s alkoholom a z tohto dôvodu bola aj matka hospitalizovaná na psychiatrii a na liečení v OLÚP. Navrhovateľka poukazuje na to, maloletý je na ňu silno citovo naviazaný, že sním trávi všetok voľný čas, že sa chce o neho postarať, pričom mu vie aj naďalej zabezpečiť bývanie v 3-izbovom byte, ktorý aj doteraz obývajú.

3. Súd sa pred rozhodnutím o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia oboznámil s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj s listinnými dôkazmi, a to najmä rodným listom maloletého, návrhom zo dňa 23.06.2020, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 20.07.2020 ako aj s obsahom pripojených spisov z konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn.: 14P/210/2016 (rozvod manželstva a úprava rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode - pozn. súdu) a z konania vedeného pod sp. zn.: 18Pc/23/2017 (o zapretie otcovstva - pozn. súdu), a konania na Okresnom súde Košice I pod sp. zn.: 21P/70/2019 zverenie na náhradnej osobnej - pozn. súdu) pričom zistil nasledovný právny a stav skutkový :

4. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d.) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým návrhu na začatie konania vo veci samej vyhovel.

16. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

17. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

18. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery

19. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

20. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

21. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

22. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

23. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

24. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

25. Podľa čl. 1 základných princípov CMP, súd postupuje v konaní v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Oprávnenia niekoho iného ako účastníka konania vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany verejného záujmu upraví zákon.

26. Podľa čl. 4 základných princípov CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

27. Podľa čl. 6 základných princípov CMP, súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

28. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine) v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

29. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (lex generalis), ktorým je Civilný sporový poriadok, ako z Civilného mimosporového poriadku, ktorý predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) a v § 360 a § 367 CMP upravuje iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach. Neodkladné opatrenie je v zmysle zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené nariadiť iba vtedy, ak sa osvedčí tvrdenie, že právne vzťahy medzi účastníkmi

vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

30. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva za splnenia akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie naliehavosti potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Vyhodnotenie pomerov, či a kedy je takáto dočasná potreba úpravy daná, je ponechaná výlučne na úvahu súdu, zároveň je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je najdôležitejší záujem maloletého dieťaťa, preto sa súd nesmie obmedziť iba na skúmanie splnenie formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia ale musí dôsledne zvažovať, čo je skutočne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

31. V danom prípade súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Súd prihliadol na to, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn.: 14P/210/2016 zo dňa 07.04.2017 bola schválená rodičovská dohoda a maloletý sa na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky pričom otec K. (ale len otec) sa zaviazal prispievať na výživu na maloletého sumou vo výške 30% zo sumy životného minima. V predmetom konaní obaja manželia, otec aj matka, zhodne uviedli, že príčinou rozvratu manželstva bolo užívanie alkoholu, ktorému prepadli obaja (č.l. 85 - 86). Zároveň v tomto konaní dňa 30.03.2017 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice podal správu, v ktorej okrem iného uviedol, že: „V domácnosti matky bolo dňa 23.03.2017 vykonané sociálne zisťovanie na adrese G.

32. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len úrad) zo dňa 20.07.2020 vyplýva, že úrad je toho názoru, že rodičia nemajú vytvorené podmienky pre maloletého, nedokážu maloletému zabezpečiť optimálne a prospešné prostredie pre budúci zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého. Úrad uvádza, že zverenie maloletého do dočasnej náhradnej starostlivosti jeho starej matky - navrhovateľky je v najlepšom záujme maloletého. Zo správy úradu ďalej vyplýva, že matka potvrdila to, že opustila spoločnú domácnosť pred 5 mesiaci a že sa o maloletého počas tejto doby nestará, matka maloletého taktiež uviedla, že uprednostňuje zverenie svojho syna do starostlivosti starej matky pred ústavnou starostlivosťou.

33. Súd je toho názoru, že nepochybne je v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický ani fyzický vývoj a aby bola zabezpečená stabilita výchovného prostredia a taktiež zosúladenie faktického a právneho stavu. Zároveň súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Z dostupných listinných dôkazov má súd nateraz preukázané tvrdenia navrhovateľky a o nepríkladnom spôsobe života matky, čo mohlo za následok nedostatočnú alebo až žiadnu starostlivosť o maloletého. Konanie matky je v hrubom rozpore s právami a povinnosťami rodiča upravených v § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, v zmysle ktorých má rodič právo ale aj povinnosť zabezpečiť sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

34. V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami a s poukazom na hore uvedené skutočnosti, súd dospel k jednoznačnému záveru, že je daná naliehavá potreba pre nariadenie neodkladného opatrenia a že je nevyhnutne potrebné upraviť pomery vo vzťahu k starostlivosti o maloletého, preto ho dočasne zveril do starostlivosti osoby, ktorú dobre pozná a ktorá má aj vytvorené vhodné materiálne podmienky a výchovné prostredie na zabezpečenie všestrannej starostlivosti, výchovy a prípravy pre život v dospelosti. Navrhovateľka podľa názoru súdu spĺňa zákonné predpoklady v zmysle § 45 Zákona o rodine na to, aby mohol byť maloletý dočasne zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

35. V zmysle § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu týmto rozhodnutím súdu nezaniká. Súd rozhodol o výživnom na maloletého nad rámec návrhu na vydanie neodkladného rozhodnutia podaný navrhovateľkou, pretože považuje za spravodlivé a potrebné rozhodnúť aj o výživnom, nakoľko navrhovateľka sa dlhodobo stará o maloletého z vlastných finančných prostriedkov bez adekvátnej podpory zo strany matky a otca maloletého. Preto súd dočasne určil obom rodičom povinnosť platiť výživné len v minimálnom rozsahu stanovenom zákonom, t.j. v sume 30 %

životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu z dôvodu, že pre riadne stanovenie výšky výživného je potrebné vykonať dokazovanie.

36. Z dôvodu zmeny pomerov súd s poukazom na § 121 CMP dočasne zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn.: 14P/210/2016 zo dňa 07.04.2017 v časti týkajúcej sa úpravy vyživovacej povinnosti otca maloletého ako aj zabezpečenie osobnej starostlivosti matkou maloletého dieťaťa.

37. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Uznesenie - výrok I., II., V. je v zmysle ust. § 367 ods. 3 CMP vykonateľné, len čo bolo vyhotovené, výrok III., IV., VI. je v zmysle § 323 ods. 1 CSP vykonateľné doručením.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.